

naar jeg undtager et eneste enkelt Hovedpunkt i Lovforslaget, som jeg siden skal komme til; de øvrige Indvendinger, han havde at gjøre mod det, vare ikke engang saa store som dem, den ærede sidste Taler (Veth) fremkom med, og denne betegnede sig jo endog som værende i Hovedsagen enig med Forslaget. Der er da ogsaa Beviser nok for, at den foreliggende Sag er en Sag af allerstørste Vigtighed, hvis Ordning er temmelig paatrængende. Der er henvist til den indkomne Adresse fra alle Landets Rjohstæders Byraad, og man kunde jo ogsaa henvise til de mange Gange, Sagen er behandlet her i Salen, men jeg skal frembringe det endnu vigtigere Faktum, at jeg har aldrig tidligere hørt Forhandlinger her i Salen, hvor Meningerne ere komne saa nær hinanden, som det er fset af de Talere, vi nu have hørt. Det er da ogsaa sikkert nok, at det er Erfaringen, det er den offentlige Mening, der har udøvet sin Indflydelse paa Medlemmernes Stilling i denne Sag. Man kan da heller ikke, naar man færdes lidt i Livet, være blind for, at der er meget stor Trang tilstede til en ny Kommunalbeskatningsmaade. Der er vel heller neppe noget Lovforslag, der vil have saa indgribende Betydning baade for de enkelte Individuer i Samfundet og tillige for selve Kommunerne. Jeg siger ikke alene til de materielle Interesser, som Beskatningen nærmest vedrører, thi det er min fulde Overbevisning, at hvorledes Skatteforholdene ere ordnede, har en meget mere vidtrækkende Betydning ogsaa i andre Henseender, som jeg siden skal komme til, end den ligefrem materielle. Ser man paa de statistiske Meddelelser, vi have faaet, med Hensyn til hvilke jeg forresten beklager, at de altid ere saa langt tilbage, idet disse endnu ikke ere naaede længere frem end til 1876 — saa viser det sig, at Bidraget af Hartkornet er meget forskjelligt, ikke alene i de Amtet, hvor man optræver Skatten forholdsviis forskjellig — der er jo Amtet, hvor man tager $\frac{3}{4}$ af Hartkornet og $\frac{1}{4}$ af Formue og Veilighed, og andre, hvor det Omvendte sker, — men ogsaa i de Amtet, hvor der anvendes forholdsviis den samme Beskatning af Hartkorn og Formue og Veilighed. Jeg skal jaaledes henvise til, at i Holbæk Amt er Hartkorns-Afgiften til Kommunen paa det Nærmeste 14 Kr. pr. Td., men i Odense Amt, der har en noget lignende Beskatning, er den omtrent kun det Halve, nemlig 7 Kr. 33 Øre pr. Td., og i Veile Amt, som har en lignende Beskatning, naaer den op til 17 Kr. pr. Td., altsaa over dobbelt saameget som i Odense Amt. Disse tre Amtet staa omtrent med den samme forholdsviise Afgift paa Hartkornet. 3 Amtet, hvor For-

holdet er forskjelligt, træder Uligheden jo endnu stærkere frem. Forøvrigt er, saavidt jeg kan se, Stillingen væsentlig den, at man tager $\frac{1}{3}$ eller deromkring af Hartkornet, naar man undtager Ringkjøbing Amt. I dette Amt er man naaet til det omvendte Forhold, idet man lægger $\frac{1}{3}$ paa Hartkornet og $\frac{2}{3}$ paa Formue og Veilighed, ialtfald er det gennemgaaende for et helt Herred, og det vil ogsaa omtrent holde Stik for Amtets Vedkommende. Det ligger i, at i Ringkjøbing Amt er man saa heldig eller ogsaa saa uheldig, at man ikke har synderlig mange Godseiere, og da de fleste af dem, der beskattes, opholde sig i Kommunerne, siger man: Vi maa lægge høi Skat paa Formue og Veilighed; det er det mest Formaaelstjenlige. Altsaa dertil ere vi naaede i vor nuværende Beskatning, at, om Hartkornet skal bethynges med Noget, der nærmer sig til en Prioritetsgjæld, afhænger af, om der i vedkommende Egn er flere eller færre Godseiere. Det kan ikke negtes, at det er en nem Naade at berøve en Mand en Formue, at det paa en Naade bliver afhængigt af, hvorledes Eiendommene ere fordelte i den paagjældende Egn mellem større og mindre Besiddere. Dette er nu et Exempel fra Hartkornets Side, som viser det i høi Grad Ubillige i den nuværende Beskatning. Jeg skal ikke komme videre ind paa den mellemkommunale Beskatning eller rettere Savnet af den. Hvilken Fortræd dette Savn foranlediger, er jo blevet udførlig omtalt af tidligere ærede Talere. Jeg skal kun tilføje, at Ulempen ikke alene er den, at vedkommende Kommune gaar glip af Skatten af Forretninger, som drives i Kommunen, naar den paagjældende Mand ikke opholder sig der, men at det virker i høi Grad irriterende paa selve Kommunen og navnlig paa andre Næringsdrivende i denne. Det kan ikke bestrides, at naar f. Ex. en Kommune har stort Tab ved en Næring, som drives der, og som den ikke kan beskatte — naar denne Næring foranlediger, at, der maa bygges nye Skoler, at Fattiggården maa udvides — saa vil den paagjældende Kommune være fristet til at sige: Da vi skulle gjøre dette netop af Hensyn til de Næringer, som drives i Kommunen, men som ingen Stat give, saa udsætte vi de Forbedringer i filantropisk og human Retning, som vi ellers vilde foretage. Jeg tror, det er en Sag, som ikke maa lades ube af Betragtning, og det var i saa Henseende, at jeg udtryffeligt fremhævede, at denne Sag har en vidererækkende Betydning og ikke simpelt hen er det materielle Grundlag. Der opspares tillige derved i selve Samfundet en Bitterhed mod dem, som mene med mere